

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR SZOLIDARIZMUS LAPJA
AZ ORSZ. KÖZP. KATH. LEGÉNYEGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Egyes szám ára tagoknak ... 10 fillér
Előfizetési díj egy évre ... 1.— pengő
Intézményeknek, magánosok-
nak egy évre ... 10.— pengő

FŐSZERKESZTŐ:
PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik havonta
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 20-22
Telefonszám: 30-0-92

A mi programmunk!

**Kolping — A világ klasszikus katolikus szociálfilozófusai —
XI. Pius pápa három legfontosabb legutolsó bullája — Dr.
Schreiber praelátus, egyetemi tanár beszéde — „Eleven példa-
kép... ragyogó gyémánt...” — Hármass programmpontunk!**

Idestova száz esztendeje, hogy a cipészlegényből pappá lett *Kolping Adolf* megalapította a legényegyletét. Ő maga már 70 éve átköltözött az örök hazába. Teste a kölni minoriták templomában pihen Szent József oltára alatt. Sirjánál mindennap 50—100 vándorlegény hallgat szentmisét, járul a szentáldozáshoz, adja alapító atyjának az imádság alamszóját és éneklí nevének himnuszát. *Szenttéavatási* pöre most indult meg új utat erővel. Írásai miatt a világ legelső katolikus szociálfilozófusai között emlegetik. (XIII. Leó pápa — Kolping Adolf — Aquinói Szent Tamás.) De nemcsak filozófus volt, hanem egyúttal a *leggyakorlatibb* ember is. Egylete azóta az egész világon elterjedt, lelkének gondolatai, törekvései manap is ezer és ezer fiatalember lelkében és életében válnak naponta valósággá és áldássá.

Programmja, mely tulajdonképpen nem más, mint az evangéliumi életigazságok gyakorlatba formálása, kiállotta egy évszázad minden viharát, változását s manap is friss, modern és a legaktuálisabb. Egylete a názáreti szent ház mintájára alakuló *család*, ahol a pap-*atya nevel*. Ezt a nevelést sürgeti XI. Pius pápa a „*Divina illius Magistri*” bullájában. E pap-*atya* az ifjút legelső sorban családjának és jövőendő családjának vezetőjévé akarja nevelni, így munkálván a családi élet gyakorlati reneszanszát. Ezt írja elő Szentatyánk is a „*Casta connubii*” bullájában. Kolping a

céhrendszer bukásával világzsák-mányául dobott iparostömegek részére egészen evangéliumi gondolatokkal ellátott *új rendiséget* akart teremteni és teremtett, alapjává tévén programjának a szakmabeli hivatás ápolását s annak tökéletes elsajátítását. A „*Quadragesimo Anno*” a foglalkozási ágak szerinti rendiség helyes följutását adja az egész világ elé szociálpolitikai célkitűzésül. A Kolping-programm tehát nemcsak az idők viharát állta ki, de e három legújabb pápai bullában *fölmagasztaltatott* és a világ számára szociálpolitikai célkitűzéssé vált.

De már jóval a pápai bullák megjelenése előtt: 1928-ban, a „*Pressa*” világkiállításán egy kitűnő szociálfilozófus: dr. *Schreiber* praelátus, egyetemi tanár, ünnepi beszédében a következőket mondotta a katolikus legényegyletről: „Csak a legutolsó évtizedben tárult föl a világ elé a katolikus legényegyleti program *igazi mélysége és szépsége*. A háboru és forradalmak után valami új, szilárd társadalmi formát, szervezkedési módot kerestünk *mintaképül és megtaláltuk a katolikus legényegylet* majd egy évszázad óta fennálló szervezetben, amely szervezetben megkapja az ember és átéli a család, a faj és hazaszeretet eszméinek teljes melegét és legbensőbb nagyszerűségét.

A katolikus legényegylet története egyúttal annak a folyamatnak, amely a *szociális ideákat* a legéletrevalóbban és a

leggyümölcsözőbben váltja *gyakorlati valósággá* és legragyogóbb *szemléltető képe* a katolikus kulturtörekvéseknek. Ez a mi katolikus kulturhetünk a legényegyleti berkeken túl is a legtávolabb álló körök figyelmét irányítsa rá arra a *drága világosságára*, amely a katolikus legényegyletből, a katolikus munkaközösség e *ragyogó gyémántjából* előtör és szétsugárzik. (Erst im letzten Jahrzehnte ist die volle Erkenntnis des katholischen Gesellenvereins aufgegangen. Nach der Revolution suchte man nach vorbildlichen Gemeinschaftsformen; man fand sie in der längst bestehenden Organisation der Katholischen Gesellenvereine, die ausgerüstet ist mit der ganzen Wärme und der inneren Grossartigkeit der Familienidee, des Volksheimgedankes und des Heimatempfindens. Die Geschichte des Katholischen Gesellenvereins ist eine der lebendigsten und fruchtbarsten Anwendungen der sozialen Idee und ein glänzender Anschauungsunterricht des katholischen Kulturwillens. Unsere katholische Kulturwoche soll weiteste Kreise auch ausserhalb des Gesellentums aufmerksam machen auf das köstliche Licht, das aus diesem Diamanten katholischer Gemeinschaftsarbeit hervorbricht und leuchtet.)

Kedves elnöktestvérek! Kedves fiatal barátaim! Ha rajtunk kívül álló világ így fölmagasztalja programunkat és világpolitikai célkitűzéssé teszi, vajjon milyen szemmel, szívvvel és lélekkel nézzük és kezeljük mi? Hát ugy, hogy a most meginduló *1934-es esztendőben* magunkban, családjunkban, egyletünkben, ipari és egyéb közéletünkben tegyük *eleven valósággá*. És hogyan tesszük eleven valósággá? Tegyük azt, amit a „*Quadragesimo Anno*”

is előír. Az iparos-, kereskedő- és munkásifjuság „fölkutatása, kiválasztása, alkalmas kiművelése és megnevelése elsősorban a Ti föladatotok, Tisztelendő testvérek és a Ti papjaitoké!” Hát a fölkutatott ifjuságból *válasszunk ki* az alkalmasakat, szervezzük be azokat egyletünk hűséges, eleven tagjaivá és törekedjünk egész lélekkel alkalmas kiművelésükre a tudomány, ismeretek és megnevelésükre a katolikus erkölcsi elvek segítségével.

Egyleti munkánk célkitűzése tehát: fiatalember tagjainkból *vezetőket* képezni és nevelni. Még pedig vezetőket *hármás* irányban.

1. Minden tag legelső sorban legyen *vezetője saját magának*. „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, saját maga lelki életének azonban kárát vallja.” Csak aki önmagát vezetni tudja lelki, erkölcsi, testi tekintetben, az lehet másoknak nevelője, vezetője. Minthogy a munkásifjut önmaguk kiképzésére nem segítik gimnáziumok, nevelők, tanárok hada, a hiányzó támogatást a minden emberi élettel szemben egyformán igazságos és szeretetteljes gondviselő Krisztustól várja és kapja, aki az: „Élet, Ut és Igazság!” Itt tehát a jelszó: *Krisztus és én, mi ketten együtt masirozunk az élet és örökélet útján*.

2. Legyen *vezetője családjának*. A családi sejt betegsége az egész világ szerencsétlenségének alapoka. A „Casta connubii” pápai bulla szerint is ide kell a leggyorsabb reform. A családalapítás és nevelés lelki és erkölcsi erőt a föntebbi 1. pontban kapja a családvezető. Ezen erőihez feltétlen szüksége van még új tehetségekre, képességekre, mellyel a családi élet *anyagi alapjait* is megszerezheti és biztosíthatja. Ez történik a szerintünk Istentől gondviselés képen kapott *hivatás, szakma* útján. De csak a *tökéletes hivatásbetöltés, szakmabetöltés, szakmaismeret* lehet az anyagi megélhetés biztos alapja. Tökéletes hivatásismeretet adni tagjainknak második célkitűzésünk. Ide jelszónkat Kolpingtól kaptuk: „*Az ember mindenben nem lehet mester, egyben azonban tökéletes mesternek kell lennie: saját szakmájában!*”

3. Az, akinek az Isten talentumot adott, legyen *vezetője a közéletnek*, legelső sorban a *hivatásrendi közéletnek*. A pápai bulla

a társadalmi berendezkedés reformjaul a hivatás, *foglalkozási ágak szerinti rendi alakulást* tűz ki. Ezen ipari rendi alakulás részére vezetőket nevelni 100 esztendő multjánál, erkölcsi kincseinél és hozzáértésénél fogva legelső sorban a katolikus legényegylet hivatott. Jelszónk itt: „*Krisztus szociális királysága, jöjjön el a Te országod!*”

Krisztus *közéleti királyságát* akarjuk tehát végre megteremteni. Ma éppen az a világ legnagyobb baja, hogy majdnem egyetlen közélet sem uralja Krisztus királyt! *Szójával* magáénak vallja Krisztust, tetteivel káromolja. A parlamentektől az utolsó kis kunyhóig mindenki ismeri és vallja: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szivedből! Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” *Gyakorlatban* azonban Istent elhagyják, káromolják, a felebarátokat pedig gyűlölik és milliószám gyilkolják.

Főtisztelendő *elnök testvérek!* A Szentséges Atya a következő szavakkal küld bennünket legényegyleti elnöki tevékenységünkre: „Az ilyen *magasztos föladatra* kiválasztott fiainkat az Urban *esdve kérjük*, törekedjenek egész lélekkel a rájuk bizottakat laikus apostolokká kiképezni. *Kiválóan papi és apostoli működésükben*

alkalmazzák a keresztény nevelőművészet minden nevelőerejét az ifjuság *oktatásában*; katolikus egyesületek alapítása, *tanfolyamok* rendezése által igyekezzenek a hit elveivel összhangban a tudást elmélyíteni.” A Szentséges Atya szavain föllelkesülve és bátorítást kapva iparkodjunk gyönyörű hármás programmpontunk minél *gyakorlatibb* megvalósítására.

Kedves *fiatal* barátaim! Ama sokat emlegetett százféle válság között — parlament, népszövetség, hitel, arany, család, erkölcs válsága — a legnagyobb az *ifjuság válsága*. S reánk nézve legégetőbb probléma a mi saját magunk válsága. E válságnak legnehezebb napjaiban kopogtat lelketek, szivetek, akaratotok ajtaján alapító Kolping atyánk részetre megalkotott s egy évszázad viharát eredményesen kiállott programjával. Az ő segítségül sietése a Gondviselés kegyelme részetre. Tegyétek e hármás programot mint pecsétet szivetekre, akaratotokra, kezetre, ajkatokra s először magatok s azután hozzátartozóitok gyakorlati életében megvalósítva járjatok a földi és örök boldogság egyedül lehetséges útján: Krisztus példája nyomán, aki az élet, Ut és Igazság!

Jegyzőkönyv

A Magyar Kolping Család (Magyarországi Katolikus Legényegyletek Országos Szövetsége) *elnökeinek értekezlete*.

Budapest, 1933. október 10-én.

Jelen voltak: A Szövetség tisztikarából: vitéz Subik Károly prael. kanonok, alelnök, Pintér József pápai kamarás, ügyv. alelnök, Tragizer Ödön titkár. Az egyházmegyei elnökök közül: vitéz Subik Károly prael. kanonok (Eger), dr. Wéber Pál kanonok (Veszprém), Csucs István kanonok (Székesfehérvár), dr. Vanyek Béla pápai kamarás (Vác), Unterreiner Károly pápai káplán (Kalocsa). Az egyházi és világi elnökök közül: az egri főegyházmegyéből: dr. Kronberger József kanonok, apátplébános (Miskole), Csepela Lajos kanonok, apátplébános (Mezőkövesd), Harkabusz László apátplébános (Pásztó), dr. Kele István apátplébános, főesperes (Jászberény), Aczél József esperesplébános (Jászárokszállás), Török Dezső esperesplébános (Törökszentmiklós), Magnin Adorján esperesplébános (Gyöngyös), dr. Hajós István plébános (Pusztamonostor), Bánhegyi Béla plébános (Tiszapalkony), Kiss Imre plébános (Jászládány), Kusner

István hittanár (Eger), Gruber Imre káplán (Jászárokszállás), Császtly Gyula káplán (Miskole), Darányi János (Kenézlő), Nagy János káplán (Mezőkövesd). Vác egyházmegyéből: dr. Vanyek Béla pápai kamarás, egyházmegyei elnök (Vác), dr. Vaszary Mihály pápai kamarás, püspöki titkár (Vác), dr. Béky László zsinati vizsgáló (Rákoskeresztur), Cservenka József s. lelkész (Keeskemét), Valter Lajos hittanár (Újpest), Szolnoki János s. lelkész (Monor), Boskó Vilmos karkáplán (Vác), Szekeres Imre s. lelkész (Kiskunhalas), Gerber Alajos (Újpest). Veszprém egyházmegyéből: dr. Wéber Pál kanonok, egyházmegyei elnök (Veszprém), Serák József kanonok plébános elnök (Veszprém), dr. Horváth Szaléz theol. tanár (Zire). Székesfehérvár egyházmegyéből: Csucs István kanonok, egyházmegyei elnök (Székesfehérvár), Erdődy Lajos hittanár (Székesfehérvár), Reichardt András plébános (Pesthidegkut), Tóth Etel (Etyek), Schmidt József (Pomáz). Pécs egyházmegyéből: dr. Farkas József püspöki titkár (Pécs), Pásztor Endre hittanár (Mohács), Pirgl Boldizsár (Pécs). Szombathely egyházmegyéből: Szombath József lelkész (Szombathely).

Megszállott Szatmár egyházmegyéből: Arndt József (Mátészalka). Budapestről: P. Révay Tibor, S. J., Topor Endre, Tóth János. Megszállott területről: N. N.

Vitéz Subik Károly prael. kanonok a megjelenésben akadályozott dr. Ernszt Sándor orsz. elnök helyett megnyitván az ülést, hódolattal üdvözi a Szövetség püspökvédőjét, Virág Ferenc megyéspüspököt, mint a legényegyleti gondolat lelkes apostolát, Boldog püspök, ki ifju papi éveit a legényegylet ifjusága körében töltötte. A püspök ur példájának követésére buzdítja az egybegyűlt elnököket. Jó plébános és egyházközségi vezető csak az lehet, aki a legényegyletben megtanulta az egyleti élet nehézségeit leküzdeni, embereket vezetni, irányítani. Ma különösen nagy és fontos feladat vár az egyesületi elnökökre az Actio Catholica munkájában. Az Ur bennünket a restauráció nagy munkájára hívott meg. Munkásságunknak irányító hatással kell lenni az egyesület ifjuságára, hogy az életben az Actio Catholiciának lelkes harcsokekat adhassunk. A nagy és nehéz munkára az Isten áldását kívánja. Dr. Klauz György nagyprépost, székesfehérvári egyházmegyei elnökről, mint a Szövetség nagy halottjáról emlékezik meg. Üdvözi utódját, Csucs István székesfehérvári kanonokot, nemkülönben P. Révay Tibor S. J. atyát, a magyar katolikus klérusnak különösen tiszteltetelmű alakját, a legényegyleti ügy legrégebb hűségese apostolát. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri Unterreiner Károlyt. A hitelesítésre: Magnin Adorjánt és Valter Lajost.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Tragizer Ödön a pénztári jelentést terjeszti elő. A befolyt szövetségi tagdíjak összege: 3007.94 P, a kiadások összege: 3930.91 P, a 930 P hiányt Pintér József ügyvezető fedezte s a hiány a következő évre átvitetett. Az értekezlet a pénztárjelentést egyhangulag tudomásul veszi és a fölmentvényt megadja. Az elnök fölhívja az egyházmegyei elnököket arra, hogy a szövetségi járulékok befizetését a felügyeletük alatt álló egyesületekben szorgalmazzák. A hátralékos egyesületek neve a heti „Eligazítás”-ban közöltessék. Tagkönyvek, jelvények stb. csak utánvétellel küldessenek.

Ezután Pintér József, ügyvezető tartja beszámolóját a világszövetség és a kb. 200 egyesület és a több mint 20.000 tagot magába foglaló magyar Szövetség működéséről. A müncheni internacionális legénynapon a Szövetség részéről elnökök és tagok 68-an vettek részt. Egerből 21-en vettek részt vitéz Subik Károly és Petró Kálmán országgyűlési képviselő vezetésével. A kongresszuson megjelent kb. 30.000 fiatalember összejáratása, a háromnapig tartó kongresszus minden mozzanatán való egyöntetű részvétele, ön- és közfegyelme, a legényegyleti eszmének hűségese, lelkes és minden áldozattal telt szolgálata feledhetetlen emlék és példakép marad a mieink közül mindazok részére, akik velük együtt valóban és lélekben is részt vettek a kongresszuson. A kongresszus negyedik befejező nap-

jának reggelén a bajor kormány és bajor néppárt között kirobbant ellentét miatt a kongresszust hirtelen főlöszlatták s a legényegylet működését Bajorországban és az egész Német birodalom területén beszüntették, — de csak három napra. A kongresszus szervezési munkájában eleven részt vevő Papen alkancellár, Hitler kancellár és a nuncius egyöntetű fellépésére három nap múlva a legényegyletek régi jogait és szabadságát visszaadták. A Szövetség részt vett 15 taggal a wieni német katolikus nagygyűlésen. Ismerteti továbbá a világszövetséget vezető Generalrat (vezértanács) évi közgyűlésének programját, a körülbelül 1.000.000 Márka összegű tagdíj hovatfordítását, a Kolping halálózszi kassza, a mesterkassza, a különféle biztosítási kasszák számszerű adatait, valamint a legényegyleti nemzetközi munkaközvetítő hivatal évi jelentését. Magyarországból különösen az év elején havonta körülbelül 40 fű vándorolt ki nagyobbbrészt Németországba. Közülük mindössze csak egy tért vissza — házasodni.

A magyar Szövetség életéről beszámolván, ismerteti a legutóbb megjelent pápai bulla: „Casta conubii”, „Divini illius Magistri”, „Quadragesimo Anno” és a kat. legényegyleti program összefüggését. Mind a három, de különösen a „Quadragesimo Anno” majdnem szóról-szóra a kat. legényegylet évszázados hármas programját tüzi ki vezérelvül, követendő példaképpül az új társadalmi rend részére. A magyar legényegyletek programjáról a kommunizmus után sokat vitatkoztak. Minden áron be akarván állítani nagy politikai tömegmozgalom bábjaivá. Maguk az egyletek és vezetői igen nagy akadályt gördítenek az elé a törekvés elé, hogy a régi lehetetlen és tehetetlen szindarabon és kocszmázáson felépülő kaszinó-forma helyett a legényegylet a szociális élet nevelő intézményévé alakulhasson át. A „Quadragesimo Anno” eme erőszakolt vitáknak pápai szóval egyszer s mindenkorra véget vetett. „Ilyen laikus munkás-apostolok föl-kutatása, kiválasztása, alkalmas kiművelése és megnevelése elsősorban a Ti földadatok — Tisztelendő testvérek — és a Ti papjaitoké”. Majd a „Quadragesimo Anno” rendelkezéseit és a legényegyleti hármas programot állítja, egymás elé s mutatja azoknak teljes meggyezését. Ismerteti továbbá azt az összefüggést, amely az Actio Catholica hivatalosan kiadott tervei és a kat. legényegylet programja és tevékenysége között van.

Ezután részletesen beszámol a Szövetség egyleteinek mult évi életéről.

1. **Legényegyleti lélek.** Krisztus adja. A legényegyletek és tagjai az Egyháztól kirendelt papjaik utján kapják. Minden egyletben annyi lélek van, amennyit egy pap bele adott, bele ad. A legényegyletek sorsa teljesen a papok kezében van. Ott alakulhat csak, ahol a plébános engedi és él vagy bukik az élén álló pap jóindulatával vagy elfordulásával. Örömmel számol be arról, hogy a papság jóindulata a legényegyletek iránt a legényegyleti berkekben és azon túl is növekedett. És ez nem-

csak a káplánoknál vehető észre, hanem a plébános uraknál is. Egyes helyeken a káplánok egészen mesébe illő dolgokat produkáltak, bizonyítván azt, hogy jóindulattal, ambícióval nagy eredményeket lehet elérni, s éppen a munkás-pasztoráció területén, ahová a legkevesebb vonzó erő húzta és húzza a tevékenykedőket. A papok jóindulata, tevékenysége és az egyleti élet lelkisége szempontjából különösen kiemeli az egri főegyházmegyét és Vác egyházmegyét. Egerben vitéz Subik Károly személye, példája, a legényegyletekre pazarolt szeretete és áldozatkészsége a legényegyletek ügyének a diszpozícióknál is történő figyelembe vétele egész különleges hatással van az egyházmegye idősebb és fiatalabb papjaira. Az érsek ur öngyméltóságának kitüntető jóindulata a legényegyletet az egyházmegye pasztorálásában hivatalos szervé avatta, megvalósítván a nm. püspöki kar 1908-ban hozott ilyenmű határozatát, amelynek alapján a Legényegyletek Országos Szövetségének a nm. püspöki kar által letárgyalt alapszabályát Vaszary Kolos herecegprímás Öminenciája 1909. április 10-én jóváhagyta. Kiemeli továbbá Vác egyházmegye papságát, mind ahol különös egyházmegyei szervezés, pártolás nélkül egymásután alakult egyletek élén a legényegyleti tevékenységet nemesak ambíciójukká téve, de legkomolyabb pasztorális tevékenységük területévé avató és gyönyörű lelkiséget árasztó papság tevékenysége virágzó legényegyleti életet teremtett. Általában az egész országban az elnökök hosszu sorát tudná felsorakoztatni azon papok közül, akik szigoruan a lelkek pasztorálását illetőleg is gyönyörű eredményeket produkáltak. Különösen kiemeli Szolnoki Jánost, a monori legényegylet II. elnökét (Vác egyházm.), aki mesébe illő agilitással építette föl semmiből az egylet gyönyörű székházát és a házszentelés alkalmával a mai világban egyébként önző és fukar embereknek csodálatos áldozatkészségét varázsolta elő. Kiemeli továbbá Cservenka József kecskeméti (Vác egyhm.), Halász Lajos törökszentmiklósi (egri főegyh.), Szép István tiszapolgári (egri főegyh.), Gruber Imre jász-árokszállási (egri főegyh.) és Kreutz József keszthelyi (Veszprém egyhm.) káplánt, aki komoly és sikeres lelkipasztori munkájának eleven részévé tette a legényegyleti működést. A káplánok után névszerint is megemlékezik azokról a plébánosokról és magasabb egyházi méltóságot viselőkről, akik tekintélyükkel és élettapasztalataik bölcsességével segítik az ifju papságot legényegyleti tevékenységében. Különösen kiemeli dr. Meszlényi Zoltán prael. kanonok (Esztergom), vitéz Subik Károly prael. kanonok (Eger), dr. Wéber Pál kanonok (Veszprém) irodigazgatókat, Csucs István kanonok, egyházmegyei elnököt (Székesfehérvár), Kovács Sándor apát, kecskeméti főesperest (Vác), dr. Kovács Vince váci kanonokot. A nm. püspöki karnak is mind elevenebb jóindulatát élvezik a legényegyletek. Legmélyebb hállával emlékezik meg arról a kitüntető pártfogásról, melyben dr. Serédy Jusztinián bíboros

hercegprímás Öminenciája, dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek Ónagyméltósága részéről oly sok esetben és fontos ügyekben részesültek a legényegyesületek. Hatás köszönettel emlékezik meg arról a hűséges partfogásról, mellyel dr. Rott Nándor veszprémi püspök Ónagyméltósága annyi évtizeden keresztül megszaktatlanul kitüntette a legényegyleteket, nemkülönben a kalocsai érsek, gróf Zichy Gyula dr. Ónagyméltósága és dr. Hanauer A. István váci püspök Ónagyméltóságának atyai jóságáról és támogatásáról. Az egyesületen kívül álló papság is nagyobb megértéssel fordul a legényegyleti program felé, főleg azok, akik az ország lelki, szellemi katolikus közéletének rugóit, hiányait, jövő lehetőségeit ismerik és munkálják. Ezek közül különösen kiemelni P. Révay Tibor S. J. atyát, dr. Kühár Flóris bencés egyetemi tanárt, dr. Mezgár Lajos székesfehérvári spirituálist, Szentiványi Károly róttói prépostot, Kocsis László hittanár, költőt. A világi támogatók közül szeretettel emlékezik meg dr. Czettler Jenő egyetemi tanár és dr. Széchenyi György gróf támogatásáról és dr. Jantsits Tibor miniszteri titkár támogatásáról. Jelenti, hogy a Szövetség nevében szeretettel üdvözölte az ezüstmisési elnököket: dr. Horváth Károly celldömölki (Szombathely) és Hévey István lipótzemei (Esztergom) plébános-elnököket.

A szövetségi egyletek lelki életéről szólva, különösen örömmel emlékezik meg a háromnapos lelkigyakorlatokról. Óriási dolog az, hogy az ország minden táján munkanélküli, lerongyolódott, jövőtelen, elkeseredett munkástömegekhez tartozó fiatalberek százai egészen töretlen uton, sok helyütt igazán megható és példás jóindulattal, buzgósággal és lelki mélységgel közösen járultak szent gyónáshoz és szentáldozáshoz. Hogy legtöbb helyen templomokban, 10 órai misék alatt az egész község szemeláttára, ünnepélyes szertartások mellett vétetik fel magukat a legényegylet útján a kat. Egyház közösségébe és a szívük fölé tüzött kettős „K” jelvény alapján nyíltan és bátran vallják magukat Krisztus katonáinak. Idők változása, hogy ő maga kb. 50 helyen tartott az ország területén három-hétnapos lelkigyakorlatot, amelyen sok helyütt nemcsak a legényegyleti ifjuság vett részt meglepő szeretettel és buzgósággal, hanem ezen legényegyleti lelkigyakorlatok egyuttal karöltve jártak a község egész iparostársadalmának lelkigyakorlatával (külön a mesterek, külön az asszonyok és külön leányok részére) és a községek egész katolikus közéletének hatalmas megmozdulásával. E helyi lelkigyakorlatok mellett a legényegyletek közül mind többen veszik igénybe a pápai bulla előírásának megfelelően a Manréza zárt lelkigyakorlatait s itt különösen kiemeli Kecskemétet, Ujpestet, Monort (mindhárom Vác egyházmegye) és Gyórt.

2. *Legényegyleti szervezet.* Iparkodott mindazzal az erővel, ami csak egy embertől kitelik, a Szövetség belső és külső életét tovább építeni. Az évnek több mint felét Bu-

dapesttől távol, a Szövetség egyletei körében töltötte. Különböző alkalmakkor (lelkigyakorlat, jubileum, tagavatás stb.) személyesen a következő egyletek munkájában vett aktív részt: Szécsény, Balassagyarmat, Zirc, Bonyhád, Hőgyész, Dombóvár, Újdombóvár, Ozora, Kecske-mét, Kőbánya, Németboly, Jászárószállás, Váralota, Szódliget, Szombathely, Kőszeg, Szolnok, Gyermely, Ujpest, Gyöngyös, Miskolc, Bácsalmás, Mezőtur, Keszthely, Veszprém, Monor, Székesfehérvár, Vác, Csongrád, Pestszentlőrinc, Szódliget, Pesthidegkut, Veszprém, Jászárószállás, Kecskemét, Szódliget, Győr, Pécs, Jászárószállás, Celldömölk, Jászberény, Ujpest, Devecser, Eger, Miskolc, Wien, Jászapáti, Székesfehérvár, Rakamaz, Heves, Tiszapolgár, Jászberény, Hatvan, Török-szentmiklós, Szolnok, Debrecen. A minimálisra leszorított tagdíjjal egészen vagy részben kb. 100 egylet van elmaradva. A tassan befolyó tagdíjak segítségével kiadta a „Tisztes Ipar” 53 képes nagy propaganda számát és a decemberben meginduló „Uj Nemesség” pár számát. A 24 füzetre tervezett „Vezérkönyv”-ből a nagy áldozattal már megjelentetett 8 füzetet kívül a szorzatot tovább folytatni nem tudta. A meglévő rak-tárból egész esztendőben egyetlenegy füzetet sem rendeltek. A mult közgyűlés óta alakult és alakulás alatti egyletek névsora a következő: egri főegyházmegye: Jászberény II., Jászladány, Jászfényszaru, Jászapáti II., Jászdósa, Csány, Jásztelek, Jászsósztgyörgy, Jászfelső-sztgyörgy, Rakamaz, Jászkisér, Pusztamonostor, Miskolc I., Miskolc II., Jászákháza, Déványa, Jászsztandrás, Tiszasüly, Alattyán, Jánoshida, Visznek, Aszár, Pásztó, Füzérkomlós, Jászkisér Vác egyházmegye: Kiskunmajsza, Csongrád, Lajosmizse, Veszprém egyházmegye: Váralota, Kővágóórs, Balatonfüred, Siófok, Mezőkomárom. Pécs egyházmegye: Mohács II., Vildány, Sellye, Beremend. Győr egyházmegye: Gönyű, Komárom, Bánhida, Tóalmás. Székesfehérvár egyházmegye: Polgárdi, Lovasberény, Dunabogdány, Érd, Nadap, Soly-már, Pilisvörösvár, Esztergom főegyházmegye: Gyermely, Nyerges-ujfalu, Csillaghegy. Szombathely egyházmegye: Izsákfa. Kalocsa főegyházmegye: Jánoshalma, Kiskőrös. Debreceni apostoli kormányzó-ság: Békésésaba, Szarvas, Békés-sztandrás, Hajdudorog egyházmegye: Hajdudorog. Szatmári kormányzó-ság: Nagyecsed. Nagyobb jubileumok: 70 éves jubileumukat ünnepelték Esztergom, Győr, Pécs, Vác, Székesfehérvár, 40 évet Kecskemét, 30 évet Celldömölk. Pom-pás új székház épült Monoron (Vác egyházm.) és Celldömölkön (Szombathely egyházmegye). Az utóbbi az egyházközséggel közös. Felhívja a figyelmet arra, hogy a legényegyleti házak érthető okokból lassan egyházközségi tulajdonba mennek át. Mint egyházközségi kulturház is katolikus, sőt eminensen katolikus célt szolgálnak, de a legényegyletek ezzel az illető helyeknek lassan meg is szűntek, vagy szűnnek. Az alapítók szándéka, sok évtized verejtékes munkája és áldozatkészsége

pedig azért volt, hogy legényegylet legyen és virágozzék. Évi jelentését az egyletek körülbelül egynegyed része küldte be. Így statisztikát nem tud nyújtani. A Központban 372 bel-földi és 276 külföldi, összesen 648 vándor fordult meg, a részükre kiadott éjjeli szállások száma 3192, a kiadott ebédek száma 1456. Amint az egész magyar egyesületi közéletnek szervezni és szervezkedni nem tudása, összetartani nem tudása és nem akarása rémes szerencsétlensége, ugyanennek a hatását érezni a Szövetség és az egyes egyletek szervezetében. Közismert tény, hogy a keresztény szervezetek nem az el-lenségek szervezeteivel küzdenek, hanem egymás ellen. Mindenki mindenki ellen életre, halálra-jelző alatt. Amíg a Szövetség szervezetében való előhaladás jórészt az ügy-vezető ntonlevésének, látogatásának, agitációjának az eredménye és nem magának az alapszabályszerinti szervezetnek, ép úgy az egyes egyletek szervezeti életében is az eredmény mindig hirtelen felőlők, hozzákapesolva mindig valamelyik fiatal ambiciózus pap ügybuzgóságához, tehát nem az alapszabály szerinti egyleti szervezet, tradíció, tisztviselői közösségnek munkája. Az illető káplán rendszeren rövid időre bekövetkező elhelyezésével me-gint szétesik minden bizonytalan időre. Nagyon sok helyen az egész szervezet az egy vezető szolgálatára van beállítva. Alapszabályok nincsenek vagy senki sem ismeri. A legfontosabb és legaprólékosabb részletekig kidolgozott és a Szövetség által oly nagy áldozatok árán kiadott szervezési és szervezeti alap-tudnivalókat senki nem rendel, rendeli és olvassa. Óriási baj a legtöbb helyen a személyes és reális tradíció hiánya. Az új vezető minden hagyomány, rendelkezésre álló adatok, könyvek, segédeszközök nélkül saját maga elgondolása szerint, újra kezdi az egylet szervezését. Összefoglalva: szervezni nem tudunk, nem tanultunk, nem tanuljuk, nem tanítjuk, nem csináljuk. Pedig, amíg a legényegylet 100 esztendőn keresztül alapszabályaiból kifolyólag nevelt vezetőket a társadalom részére, a „Quadragesimo Anno” megjelenése óta társadalmi vezetőket, szervezőket nevelni kötelessége.

3. *Legényegyleti program.* Hárm-as célkitűzésével 100 esztendő óta a maga nemében páratlanul áll. Az idők viharát s legnehezebb próbáit kiállotta. Napjainkban nemcsak a „Quadragesimo Anno” bulla tüzi ki e programot követendő példaképpül, hanem Európa államainak nemzeti reformjai is (olasz, német, osztrák alkotmány), a maguk egészében át-veszik e programot. A legényegylet a pápai bulla rendelkezése szerint is a fölkatott munkásifjak közül az alkalmas kiválasztottakat vezetőkké akarja kiképezni. 1. Vezetőjéül saját maguknak. Csak aki önmagát dirigálni tudja lelki, erkölcsi, testi tekintetben, az lehet másoknak nevelője, vezetője. Minthogy a munkásifjut önmaguk kiképzésére nem segítik gimnáziumok, nevelők, tanárok hada, a hiányzó támogatást Krisztustól várja és kapja aki az élet, Ut és Igazság. Itt tehát a jel-

szó: „Krisztus és én, mi ketten együtt masirozunk az élet és örökélet útján“ 2. Vezetőjéül családjuk számára. A családi sejt betegsége az egész világ szerencsétlenségének alapoka. A „Casta connubii“ pápai bulla szerint is ide kell a leggyorsabb reform. A családalapítás és nevelés lelki és erkölcsi erőit a fontebbi 1. pontban kapja a családvezető. Ezen erőihez feltétlenül szüksége van még új tehetségre, képességre, mely a családi élet anyagi alapjait is megszerezheti és biztosíthatja. Ez történik a szerintünk Istentől gondviseléskeppen kapott hivatás, szakma útján. De csak a tökéletes hivatásbetöltés, szakmai ismeret lehet az anyagi megélhetés biztos alapja. Tökéletes hivatás-ismeret adni tagjainknak második célkitűzésünk. Ide jelszónkat Kolpingtól kaptuk: „Az ember mindenben nem lehet mester, egyben azonban tökéletes mesternek kell lennie: saját szakmájában!“ 2. Vezetőjévé közéletük, elsősorban hivatásrendi közéletük számára. A pápai bulla a társadalmi berendezkedés reformjául a hivatás, foglalkozási ágak szerinti rendi alakulást tüzi ki. Ezen ipari rendi alakulás részére vezetőket nevelni 100 esztendő multjánál, erkölcsi kincsénél és hozzáértésénél fogva legelső sorban a kat. legényegylet hivatott. Jelszónk itt: „Krisztus szociális királysága, jöjjön el a Te országod!“ Amíg a szokásos papi munkaterületen első programpontunk az elnököknek nagyon is kezeügyükbe esik, a másik kettő előtt jórészt idegenül állnak. Ahol komoly vezetés hiányzik, ott a legényegylet megszűnik szociális berendezkedés komoly nevelőjévé lenni. Lesüllyed a színészkedés, tánc, kártyázás kaszinójává. Ahol civil vezetők vannak, iparosok, városi dijakok stb. a vezető tehetsége, ambíciója rendszeresen politikai célkitűzése lesz maga a program. Mind a három pontot egybekapcsolva végső konkluzióképpen levonja: Tiszán innen — Tiszán túl hatalmas föllendülés, egyletek szaporodnak, eredményes lelki munka, iparostársadalomra erős befolyás, ifju papság lelkes részvétele. Dunántul: régi 50–60–70 éves egyletek hatalmas házakkal a legényegyleti elven szociális program szempontjából sokszor némán, üresen állanak, új egyletek nem alakulnak, lelki közösség hiányzik, szövetségi összetartás nagyon kevés. 4. Hálás akar lenni azoknak az egyesületeknek, illetőleg vezetőknek, akik gyönyörű hármast programunk érdekében kiváló produkáltak és itt egy párat felsorol részletesen specialitásaik megnevezésével. Hangsúlyozza, hogy itt csak azokat sorolja fel, akiket ismer, illetve akik magukat az évi jelentés útján megismertették: Újpest, Kecskemét, Monor, Győr: zárt lelkigyakorlatok sikere. Székesfehérvár, Zirc, Győr, Kecskemét, Esztergom: szaktanfolyamok sikere. Szódliget: katolikus akcióban sikeres részvétel. Jászárokszállás: modern akcióképes legényegyleti forma, ipartestületre való hatás és vele együtt masirozás. Eger: ritka szerencsés helyzete, hogy a másod-elnöke bent lakik az egylet házában, szépen sikerült egyéni nevelés, nagy közéleti szerep és befolyás. Mo-

nor: új palota, mit tud egy „meztelapás“ nem egészen egészséges fiatal pap produkálni. Keszthely: Actio Catholicában való eleven részvétel, minta kultúrestek, aktiv egyleti élet, komoly szervezet. Győr, Nagykanizsa: egyleti számadások, pénztár, jegyzőkönyvek minta volta. Szécsény: ferences atyák megható szeretete, buzgósága, a limonádé dalárdák helyett komoly egyházi énekkar. Hatvan: nyögdecéslő dalárda helyett az énekkarnak templomi szolgálatba való beállítás. Zirc: munkásegylet megalakítása és velük való foglalkozás. Székesfehérvár: ipartestülettel való egyszerű együttműködés. Rakamaz: megmutatta, hogy lehet a vármegye és község legmagasabb vezetőit és intelligenciáját anyagiilag is beállítani az egyesület szolgálatába. Jászapati: amilyen meghatóan itt a szentgyónást a gyerekek elvégezték! A tagok veleszületett lelkisége. Kecskemét: a plébános modern pasztorációjába szeretettel beállított egyesület, annak bensőséges családi együttese, gyönyörű fiatal mester-gárdája és kihatása az iparostársadalom egész életére. Bonyhád: minta lelkipásztorok megható szeretete. Esztergom: dalárda komoly munkája, népakadémia és kultúrestélyei. Pestszentlőrinc—Erzsébettelep: az elnök igen nagy aktivitással a semmiből is gyönyörű eredményt varázsol. Törökszentmiklós: a káplán, mint valódi lelkipásztor a tagoknak. Végezetül felhívja az elnökök figyelmét X. Pius pápa legényegyleti dekrétumára, mellyel az Egyház kegyelmeinek tárházát nyitja meg esodálatos bőkezűséggel az elnökök és tagok számára. Ez a nagy kitüntetés forrasszon össze bennünket egy hatalmas imaközösségbe, amelyben fáradtságos és verejtékes munkánkra kieszjük Szent József pártfogását és az isteni Gondviselés bőséges eredményeket adó áldását.

Az elnök megköszöni a gyönyörű és értékes beszámolót. Hogy a Szövetség ilyen eredményes munkát mutathat föl, azt legelső sorban *Pintér József* ügyvezető fáradságos tevékenységének köszönhetjük.

P. Révay Tibor S. J. (Budapest) noviciátusával kikapcsolódván a legényegyleti munkálkodásból, most jelenik meg újra a régi közösségben és nagy örömmel látja az eleven munkát és gyönyörű haladást. Az internátussal ellátott egyleti házak vezetésénél melegen ajánlja a női szervezetek alkalmazását. Hangsúlyozza a zárt lelkigyakorlatoknak fontosságát. E tekintetben kész örömmel áll mindenkinek rendelkezésére. Hangsúlyozza egy hatalmas és erős központ szükségességét. Ezért sürgeti, hogy Budapesten minél több egylet alakíttassék, lehetőleg internátusokkal. Fájdalommal állapítja meg, hogy az elnöki értekezleten nem látja a budai egylet elnökét és a budapesti papságot.

Elnök: igéri, hogy a Szövetség a Központ megerősítését és Budapestben minél több egylet föllállítását szorgalmazni fogja az illetékes hatóságokkal. Sürgeti, hogy a zárt lelkigyakorlatokon való részvételt az elnökök saját áldozatkészségükkel is tegyék lehetővé. A pápai bul-

lára való hivatkozással kijelenti, hogy a földműves ifjuság teljesen külön volna szervezendő. A régi egyletek lanyhaságának megszüntetésére az egyházmegyei elnököknek külön gondja legyen. Az egyházmegyei elnökök évente legalább egyszer külön értekezleten jöjjenek össze. A fiatal papság, illetőleg legényegyleti elnökök részére esztendőnkint rövid tanfolyam tartassék lelkigyakorlatokkal kapcsolatban. Az elnöki értekezletekre az egyházmegyei elnökök külön is hívják meg az egyházmegyei elnökeket és elmaradásukat kérik számon. Minden városban és faluban, ahol legalább 20 iparos- és kereskedőegység van, mielőbb alakíttassék meg a legényegylet. Hogy a fiatal papság már a teológusok is minél jobban megismerjék és megbarátkozzanak a legényegyleti gondolattal, adassék ki Kolping életrajza és a legényegyletek története. A lelkiség mellett legyen gondunk arra, hogy az ifjuság az egyesületekben egészséges és tisztességes szórakozást találjon.

Szolnoki János (Monor) hálással megköszöni a róla való megemlékezést és kéri, hogy az egyházmegyei központok legyenek elevenebbek és legyenek lehetőleg mindenki által könnyen hozzáférhető helyen. A legényegyletek munkájában a leányegyleteknek nagy hasznát lehet venni a vegyesházasságok csökkentése stb. szempontjából. Kéri az elnököknek az egrí káptalannál történő közbenjárását, hogy a monori egyesület építendő üdülőháza részére ingyen házhelyet kapjon.

Erdődy Lajos (Székesfehérvár): Örömmel állapítja meg a társadalom nagyobb érdeklődését a legényegyletek működése iránt. A napokban lezajlott székesfehérvári jubileumon a város társadalmának színe-java megtisztelte. Viszont szomorúan állapítja meg, hogy éppen a papságban nincs meg a kellő érdeklődés a legényegyletek iránt. Sőt. Mindig újabb alakulásokat favorizálnak szívesebben. Az elnöki értekezlet próbáljon e téren segíteni.

Elnök: Ezzel szemben örömmel állapítja meg, hogy az egrí egyházmegyében meg van a kellő érdeklődés. Indítványozza, hogy az elnöki értekezlet azzal a kérelemmel forduljon a nm. püspöki karhoz, hogy a legényegyletet hivatalos egyesületté avassa.

Dr. Wéber Pál (Veszprém): Ajánlja, hogy a tagfelvétel templomban, lehetőleg ünnepélyes szentmise keretében történjék. Ezzel nagyobb hatást érünk el a fiuk lelkében, de a hívők közösségében is. A földműves ifjusággal való foglalkozást a pápai bulla szellemében megengedhetőnek tartja és szükségesnek látja, hogy a földműves ifjuság legényegyletekbe tömöríttessék, ahogy ez a Szövetségnek a nm. püspöki kar által jóváhagyott alapszabályaiban is bentfoglaltatik.

Dr. Csepela Lajos (Mezőkövesd): Felhívja az elnökök figyelmét arra, hogy tanítványválasztáskor az olyan

tanítók megválasztását szorgalmazták, akik az egyesületi életben az elnöknek hathatós segítségére lehetnek. Már a jelölésnél, illetve a jelölőbizottságnál legyenek erre tekintettel.

Elnök: Helyesli Csepela Lajos indítványát s felhívja az elnököket arra, keressék a tanítókkal való baráti kapcsolatot.

Török Dezső (Törökszentmiklós): Szükséges, hogy a község intelligenciáját minél közelebb hozzuk az egyesület ifjúságához. E cél elérésére a gyakorlatban többek közt azt is megteszi, hogy az egyesületi ünnepélyek alkalmával együtt látja vendégül a város intelligenciáját a legényegylet ifjúságának képviselőivel.

Szombath József (Szombathely): Igen nagy nehézség az egyletek életében a másodelnökök gyors és gyakori változása. Ezt elkerülendő, nagyon fontos a világi vezetőség és munkatársak helyes megválasztása és bekapcsolása az egylet életébe. A lanyha egyletek felrészítése céljából szükséges, hogy az ügyvezető minél gyakrabban személyesen látogassa meg az egyesületeket. A látogatások nagyban előmozdítják az egyesületek munkásságát.

Elnök: Az egyesületek sukszcenciájának biztosítása szempontjából igen fontosnak tartja, hogy a legényegyleti elnök egyuttal hitoktatója is a tanoneiskoláknak, így már a tanonekorban megnyerheti a fiukat az egyesületnek.

Dr. Horváth Szaléz (Zire): A Manrézában tartandó zárt lelki gyakorlatok érdekében emel szót s ennek minél hatékonyabb propagálására kéri a Manréza jelenlévő igazgatóját, P. Révay Tibort.

Erdődy Lajos (Székesfehérvár): Az egylet működését sokszor keresztezik és megnehezítik az egyházközsegek és más egyesületek intézkedései. Szükségesnek látja, hogy e téren is történjék valami, hogy a fentnevezett egyesületek is tekintettel legyenek a legényegyletek munkásságára.

Elnök: Indítványozza, hogy a legényegyletekben alapítottassanak meg a mesteregyletek és így biztosítsák számára a publikum.

Elnök: Ujból hálásan megköszöni Pintér József ügyvezető hatalmas beszámolóját, fáradságtalan munkásságát. Majd összezeji és előterjeszti a határozati javaslatokat.

1. A nm. püspöki kar támogatását kérjük a püspöki konferencia útján. A nm. püspöki kar szorgalmazza az elnökök részvételét a szövetségi üléseken, megbeszéléseken és tanfolyamokon.

2. Az egyházmegyei elnökök évenként külön értekezletre jöjjenek össze.

3. Egyházmegyenként tartassanak külön elnöki értekezletek, amelyeken az egyházmegyei elnökök vezetésével az egyházmegyei különös viszonyaira való tekintettel tárgyalják a legényegyletek programját.

4. A másodelnökök évenként tanfolyamra jöjjenek össze, lelki gyakorlatokkal kapcsolatban.

5. Mindenütt, ahol 20 tag van (iparos és kereskedő), alakítsák meg

a legényegylet. Ezen határozat végrehajtását szorgalmazza az egyházmegyei elnökök.

6. Kolping életrajzát és a legényegyletek történetét mielőbb adja ki a Szövetség.

7. Minden legényegyletben tegyék kötelezővé a husvéti lelki gyakorlatok megtartását s egyben szorgalmazza a zárt lelki gyakorlatokon való résztvételt.

8. Budapesten újabb egyesületek és házak állíttassanak föl.

Pintér József ügyvezető a földműves ifjúság Szövetségben tartásának kérdését illetően a következőket jelenti. A nm. püspöki kar által jóváhagyott szövetségi alapszabályok 7. §-a értelmében a legényegyleten kívül: „Ugyanazon a módon tagjai lehetnek valamely egyházmegyei hatóság jóváhagyásával megalakult katolikus ifjúsági egyesületek, mesterinas egyesületek és a Szövetség kebelében maradnak, amíg külön Szövetségbe nem alakulnak“. Már a béke világában is voltak a Szövetség kebelében földműves ifjúsági egyesületek. Azóta is egész sereg ilyen egyesület lépett be a Szövetségbe. Részükre semmiféle Központ nincsen és semmiféle közös irányítás vagy programadás nincsen. Ezek a Szövetségtől tehát csak jót kapnak. Mikor a pápai bulla a munkás-, iparos- és kereskedővilág neveléséről beszél, általában a fizikai munkákkal foglalkozókat foglalja egybe. A földműves ifjúsági egyesületekre is, valamint a világ minden fajta ifjúsági egyesületére, különösen manap csak egy program lehet a legkötőbb és legeredményesebb: ez a Katolikus Legényegylet jelen programja. Csak e program második pontjának gyakorlati véghezvitelénél kell minden ifjúságnál a saját hivatást, szakmabeli továbbképzést beiktatni. Arra kéri tehát az értekezletet és főleg vitéz Subik Károly egyházmegyei elnököt, akinek az egyházmegyéjében a legtöbb földműves ifjúsági

egyesület van: maradhassanak e földműves ifjúsági egyesületek is a Szövetség keretében, amíg a püspöki kar másként nem intézkedik, illetve részükre külön szövetség nem alakul.

Elnök: Ezen kérelmet természetnek tartja.

Virág Ferenc püspökvédő ur beszéde zárja be az értekezletet. Boldog püspöknek mondotta őt az elnöklő prelátnak kanonok. Boldog volt mint plébános is, mint elnök is a legényegyletben mindenütt. A sok fájdalmas csalódás mellett igen sok öröme is volt az egyesületben. Hogy az elnökök az egyesületben mindenkor megtalálják ezt a boldogságot, dolgozzanak az egyesületben Kolpingnak, Schiffernek szellemében. Ha ez a szellem él az elnökökben, jól fogják magukat érezni az egyesületben s ez a szellem lesz záloga az egyesületek felvirágzásának. Arra kéri a Szövetség elnökségét, hogy a Szövetség élmúlt évi munkásságáról és a mostani elnöki értekezletről küldjön részletes jelentést neki, hogy a tavaszi konferencián az elhangzott kérelmek tárgyalásán kérhesse a nm. püspöki kartól s ezen kérelmek hathatós támogatását eszközölhesse ki a nm. püspöki kar részéről.

Főpásztori szívének teljes örömevel adja áldását az egyesületi elnökökre és általuk az egyesületekre és azok munkásságára. Különleges áldásában részesíti az egyesületek ügyét oly nagy szeretettel szívén viselő Subik prelátnak kanonokot.

A püspökvédő áldását térdenállva fogadja az elnöki értekezlet s ezen aktussal az elnöki értekezlet befejezést nyert.

Itt a katasztrófa!

A munkanélküliség és a különféle okokból reánkzudult erkölcsi elesettség mind feltűnőbbé és általánosabbá teszi szörnyű *gyakorlati eredményeit*. Csak egy pár példa napi eseteinkből.

— Főtisztelendő elnök ur! Az Isten szerelmére! Ismétlően kérem, *ne tessék* egyleti fiut *ajánlani* többé magán házakhoz munkák elvégzésére. A legnagyobb botrányok származnak belőle. Mindenünnen figyelmeztetnek bennünket, hogy szóljunk az elnök urnak. Az egyletből küldött fiuk *háromszor* olyan *árakat* számítanak, mint a közelben lakó nem katolikus mesterek. Hétfőn reggelre ígérkeznek a munka megkezdésére. A háziak egésznap otthon várnak. És a „segéd urak“ esütörtök délután

jönnek el. Délelőtt megcsinálják az ajtót, de délután már nem lehet becsukni; délután megcsinálják a zárat, de reggel már nem lehet kinyitni...

A céhvezető jön a következő panasszal:

— Főtisztelendő elnök ur! Ne tessék haragudni, de a hozzánk küldött fiukat nem fogom többé a céhből elkövetíteni. Mindenütt a legnagyobb *blamázs* ér; a mesterek nekem tesznek szemszerehányást. Így lassan lejárátjuk egészen az egylet tekintélyét.

Egy négy polgárit végzett fiut kiközvetítettem Németországba német szó tanulásra. Elutazása előtt három hónappal meghagytam neki, hogy a legszükségesebb német sza-

vakat *tanulja meg*. Enélkül semmiféle üzemben sem használhatják. Vonatra tétele előtt faggatom német tudását illetőleg. Hát még a legszükségesebb szavakat sem tudja! Ugy kell leírnom részére magyarul—németül mit jelent: vonat, jegy, le szállni, fölszállni, átszállni, állomás stb.

Hát így néz ki ma az iparos ifjúság munkakészsége, ön- és munkafegyelme, munkaerkölese, szakmai tudása s önmagán segíteni akarása és tudása! Napról-napra jobban kell hangoztatnunk és gyakorlati megvalósításhoz segítnünk Kolping jel-szavát: „Mindenben nem lehet tökéletes ember, de egyben *tökéletes mesternek* kell lenni (ha élni és megélni akar): saját *szakmájában!*“

KOLPINGKARITÁSZKASSZA

HIREI

A Kat. Legényegylet *évszázados szociális intézmény* és mint ilyennek kezdettől fogva főtörekvése volt a tagok szociális helyzetének könnyítése. E célt különféle „kasszákkal“ is szolgálta: *Meister-Kasse* (önállósítási), *Kranken-Kasse* (betegsegélyezési), *Sterben-Kasse* (temetkezési), *Versicherungs-Kasse* (életbiztosítási) stb. A világszövetség vezértanácsában (Generalrat) az évenkénti közgyűlés legvaskosabb anyaga manap is ezen kasszák működésének és számadásainak vizsgálata.

A elnöki értekezleten *nálunk* is méltatlan *felvetették* és *sürgették* a kasszák felállításának ügyét. A központban már régen működik is a *Kolping-Kassza* és a *Szabóky* (pesti egylet alapítója) *Takarék-Egylet*, mely utóbbi évenként 40–60.000 pengő forgalmat bonyolít le. Nagyobb arányúvá azonban nem tettük e mozgalmat. Részből azért, mert a mi embereinknél e gondolat még nem *elégé érett és komoly formában* ismeretes, hanem inkább politikai vagy egyéni érvényesülés szolgálatában állott. És mert éppen azért a kasszák vezetése és összege *privát kezelés és vezetés* alatt állott s ügyeik így gyakran szétestek, összegeik eltűntek, tagjaik szétmentek.

Napjaink azonban most már mind *aktuálisabbá* és *sürgősebbé* teszik e kasszák működését. Részből a rettenetes *pénzszegénység, pénzszűke, hitelbeszüntetés* miatt beállott azon helyzet, hogy tehetős, de készpénzben pillanatnyilag megszorult emberek *pár pengő égetően sürgős hitelhez* csak a legnagyobb nehézségek árán tudnak hozzájutni. Részből a *sok panasz*, a hozzá nem értően és meggondolatlanul felállított különféle kasszák *balesetéről* és *kártevő-*

seiről. Három takarékos és temetkezési kassza panaszos aktái fekszenek előttem. Mind a három *privát kezelés* alatt állott. Az egyik abból adta a segílyt, amit az egyes tag halálakor a *többiek* mind befizettek. Az utóbbi időben ezek a „többiek“ elkezdtek nem fizetni és így a megöregedett tagok gyorsan egymásután következő elhalálózásánál, a segílyek kifizetésénél a kasszának nagy nehézségei támadtak. A másik eleinte nagy lelkesedéssel megalapított kassza összegeiből *pompás temetési felszereléseket*, ünnepélyeket szerveztek, később azonban a tagok előregedése és gyorsabb elhalálózása folytán előállott nagyobb segílyek terhét a kezdet nagyobb arányaihoz mért kicsi díjtételek a terjeszkedésben, *utánpótlásban* megakadt taglétszám mellett fedezni nem tudták. A harmadik egy ujságkihordó panaszosa akinek egész évben összegyűjtött és egy takarékasztaltársaságba betett pénzét még egy csomó tag pénzével együtt a pénztáros évközlésben *elköltötte*. (Ellenőrzés 1932-ben!)

Ezen okok sürgetésére küldtük szét *Kolping Karitászkasszáink* ismertetését, a belépésre szóló felhívást és helyi megbizottak felkérésére, illetve egyleteinkben helyi csoport megalakulására szóló megalakulásunkat.

A K. K. Kassza takarékos, kölcsön-, temetkezési egylet

Hivatása a *biztosítás* gondolatát terméknévé, eredményét a tagra nézve áldásossá tenni, másrészt a tagokat a biztosítások területén elkövetett sok-sok *visszaléptől megmenteni*. Becsületesen s lelkiismeretesen felállított és vezetett Kassza *kimeríthetetlen erőforrás* lehet a tagok részére. A K. K. Kassza tabellája egészen különleges, a tagok állás körülményeihez, teljesítőképeségéhez és a jövő feladataihoz, terveihez van szabva; módszere teljesen világos, hátsó utak nélküli s minthogy *kizárólag* csak a tagok érdekeit szolgálja, *pénzügyi teljesítményeiben* is egyedülálló.

1. K. K. Kassza mint takarékos

Fiatalkorban szoktat hozzá a takarékos gondolatához s részeseit erkölcsi és anyagi eredményeiben. Következésként keresztül vitt *párfilléres takarékoság fantasztikus összegekre* növekszik. A K. Kassza a fiatal ember pénzügyi teljesítőképeségéhez van szabva akkor, mikor legkisebb betétjét *napi 3 fillérre*; illetve *havi 1 pengőre* csökkenti. Ez az összeg napi egy cigarettára árának felel meg. Az önmagát takarékosra szoktatott ember erkölcsi erői ép a takarékoság által minden irányban hatalmasan megnövekszenek, egész más szemzőből nézi a világot, reális utakat talál, sikerültebbé, egyensúlyozottabbá teszi egész életét. Egy kis pénzösszeg a takarékosban, forradalmasítja az egész ember gondolkodását, megmáskítja viselkedését, nagy önbizalommal, bátorsággal tölti el, külön hangsúlyt ad

szavának, tetteinek, erősen szolgálja minden téren folytatott munkái sikerét, emberi, társadalmi pozícióját.

Egy-két generáción keresztül vitt *okos takarékoság* az egyetlen biztos alapja a *családok* erkölcsi, kulturális, anyagi felemelkedésének. S az ilyen családok tömege adja a *nemzetek* boldogulásának alapját. *Franciaország, Hollandia, Japán* nemzeti gazdagságát polgárainak következetes takarékosága biztosítja. A francia tisztviselő hónap elején mindjárt bankba teszi folyószámlára fizetését. Így nehezebben fér hozzá hónap közben, sokszor még csak kényelemszeretből is nem fárad a bankba s így mindig egy pár frankot megtakarított, ami kéznél lévén, bizonyára elpárolgott volna.

Az ember *idősebb korában*, házasság, betegség, önállósítás, házvetel, gyermekek férjhezadása, operáció stb. alkalmával sokszor sorsdöntő egy kis tőke a takarékosban, amit egészen fiatal kortól kezdve könnyen lehet biztosítani.

A K. Kassza legjobb módszere a takarékoság!

2. A K. K. Kassza mint kölcsön-, segíly

önállósításnál, betegségnél stb. Milyen nehéz manap *kölcsönpénzhez* jutni! S mennyi mindenféle kell hozzá: ingatlan vagyon, kezesek, váltó stb. S mennyire le van az ember a kölcsön miatt *másoknak kötelezve*. Mennyi megalázással, veszekedéssel jár sokszor. A K. Kasszánál nem kell *sem váltó, sem kezes, sem sok utánjárás*. Egyszerű *lev. lapon bejelentett óhaj* elég. A kölcsönt, ha akarja, *visszafizeti, ha akarja, nem!* Nagyon csekély *kamatot*, ha akar fizet érte, ha nem, *majd halála után elszámolják*; nézzünk egy példát:

Péter 20 éves korában belépett a K. Kasszába. Fizeti havonta az alapdíjat: 2 pengőt. Ötvenéves korában feleségét hirtelen operáltatni kellene, vagy leányát férjhez adhatná egy kis készpénzhozománnyal, mivel a vőlegény kis üzletet kezdené, vagy a szomszédos 5 hold földet részletre megvehetné egy párszáz pengő készpénz lefizetésével. De hát most hol kap hirtelen és könnyen pénzt? Ir egy lapot a K. Kasszának: utalják ki részére a neki kidukáló rendes segílyt! S *Péter gazda postafordulással kap 900 pengőt!* Es még marad bent a K. Kasszában részére temetkezési segíly címén, vagy kamat nem fizetés esetén kamatvisszatérítésre 200 pengője. Péter gazda 50 éves korában a K. Kasszába befizetett *726 pengőt*. Ezt most *mind visszkapja*, sőt még megkapja ennek *180 pengő kamata* is. Es még 200 pengő félre marad téve *részére temetkezési segíly* vagy kamatmegtérítés céljaira. A K. Kassza tehát a legkönnyebb és legbiztosabb alap arra, hogy az ember idősebb korában *sürgősen és könnyen pénzhez juthasson*.

3. A K. K. Kassza mint temetkezési egylet

A K. Kassza temetkezési alapja: 200 pengő. Ez a legkisebb összeg, amit kapnak a jogosult hátramaradtak az első év után. Ez az összeg évről-évre ugrásszerűen emelkedik.

Pl. Ha Péter havi 2 pengővel beiratkozott a Kasszába s a 13. hónapban meghal, 217 pengőt kap.

Hogy a többi éveken *anyagilag milyen páratlan teljesítőképességű* a K. Kassza, mutatják a következő *más temetkezési kasszákkal* történt összehasonlítások.

A hirtelen divatjakelt ezerféle temetkezési kasszáknak elgondolása a következő: a tag 20 évig fizet, 20 év után a fizetés megszűnik és csak halála után jutnak a pénz birtokába a hozzátartozók. Pl. 30 éves koromban havi 1.50 pengővel beiratkozom az ipartestületi kasszába. 20 évig, tehát 50 éves koromig befizetek összesen 360 pengőt. Halálomig a pénzhez senkisésem férhet hozzá. A pénz már a fizetés 20 éve alatt is kamatozik a banknak. (A befizetés 20-ik évének a végén 526.68 pengőre növekszik.) 50 éves koromtól pedig, mondjuk, a normális 75 éves korban elkövetkezett halálomig, tehát még 25 évig kamatozik a banknak vagy biztosítónak és így felnövekszik 1243 pengőre. Viszont 75 éves korban elkövetkezett halálom után a hátramaradtak nem az 1243 pengőt kapják meg, hanem csak 630 pengőt.

Ha egy másik kasszába iratkozom be a sok közül, ahol havi 2 pengőt fizetnek, akkor 20 év alatt a kasszában 480 pengő tőke, plus 22.48 pengő kamatos kamat, tehát összesen 702.24 pengőm van. Ha ez 75 éves korban bekövetkező halálomig kamatozik, az összeg *felnövekszik* 1657.28 pengőre és mit fognak a hozzátartozók kapni? Csak 1020 pengőt.

Ha e példákat most a K. Kassza rendszerével vizsgálom, tehát ha Péter 20 éves korában havi 2 pengővel beiratkozott a Kasszába, ötvenéves korában elkövetkező halálakor 1100 pengőt, 75 éves korban elkövetkező halálakor 3032 pengőt, 85 éves korában 4473 pengő temetkezési segélyt kapnak a jogosult hozzátartozók.

Ha a második példát nézem, ott havi 2 pengős befizetéssel 75 éves halálakor Péter hozzátartozóinak 1020 pengő jutna, a K. Kasszábanál 3032 pengő.

Mindezen anyagi előnyökhöz hozzájárul még az, hogy a Kassza teljes szabadságot biztosít tagjainak. Bármikor kiléphetnek, mikor is a temetkezési alap kivételével minden rendelkezésükre álló pénzt visszakapnak. Pl. Péter 50 éves korában kilép: visszakapja befizetett pénzét, tehát a 720 pengőt s ezenfelül még ennek 180 pengő kamatját, tehát összesen 900 pengőt! Hol található ez meg máshol?

A befizetett pénz egy részével vagy egészével bármikor szabadon rendelkeznek: kivehetik, betehetik.

A temetkezési segélyre jogosultat bármikor szabadon választhatják. A havi befizetési alapdíjon: a havi 1 pengő felül szabadon választhat ennek 1/2-szerese (1 pengő), vagy 2, 3, 4, 5-szöröse között. Természetesen ennek megfelelően alakul a segély táblázata.

Pl. A múlt évben meghalt kedves Kassza-testvérünk: *Abel Miklós* szolnoki MÁV főkalauz, ötszörösen volt biztosítva. Mit kap az ilyen ötszörösen biztosított? Havonta befizette a 2 ötszörösét, tehát 10 pengőt. 3 hónap alatt befizetett 30 pengőt. Egy év alatt befizetett: 120 pengőt s az egy év után bekövetkező halálakor kijár 1085 pengő. Harminc év múlva elkövetkező halálakor kijáró segélyösszeg: 5500 pengő.

A K. Kasszába való belépéskor orvosi vizsgálat, bizonyítvány nem kell.

4. A K. Kasszába való belépés

Egy levelezőlapon bejelentem a Központba (VII. ker., Rottenbiller-utca 20—22) személyi adataimat: név, hol s mikor születtem, lakás. Egy levelezőlapon vagy levélben többen, csoportosan is jelentkezhetnek. Fontos: hogy a név s általában a személyi adatok olvashatóan legyenek írva. Így elkerüljük, hogy egymásután kelljen a hibás névvel írt tagsági igazolványokat kicserélni.

Üzenet a szervezőknek: 1. A második félévi szervezési költségmegtérítést a január havi befizetésekből vonják le s elszámolás mellett csak az így megcsontított összeget küldjük be. 2. Idején jelentsék, ha a nyugtakönyv s a csekklapok kifogyóban vannak, hogy a Központ pótolhassa. 3. A halálesetet azonnal expressz-levélben jelentsék a központnál az elhunyt hozzátartozóinak a segély igényjogosultjainak pontos adataival, hogy a temetésnél a K. Kassza is közreműködjék. 4. Tagot gyűjtse-nek. Tagul nem szabad a meglévő párral megelégedni. Hólabdaszerűen kell a taggyűjtést folytatni. 5. Annál is inkább, mert a K. Kasszával eredménnyel foglalkozók igen jelentős támogatásban részesülnek. A legközelebbi postával megküldünk részükre három nyugdíjmódózatot, melyek szerint egy pár évi, vagy hosszabb ideig tartó tagszerzés után állandó nyugdíjat kaphatnak egész halálukig, sőt még nyugdíjat kaphatnak a feleség, gyermekek, vagy végkielégítést, melynek összege 10—20.000 stb. pengőre is terjedhet. Ne engedjék ezt a tisztességes és becsületos kereset másoknak. Csak egyszer kell a Kasszát megalapozni, utána alig van valami munka vele.

A belépési nyilatkozatokból. „...Belépek a mellékelt nyilatkozat aláírásával a Kolping Karitászs Kasszába azzal a kikötéssel, hogy halálom után a főt. Főegyházmegyei Hatóság megbizottja, illetve az akkori vezető esperes ur vehesse fel a halálom után kiutalásra váró összeget és a legegyszerűbb temetésem után fennmaradt pénzt Főpásztorom tetszése szerint fordítsák nem-célra... N. N. segédlelkész.”

Balaton nyaralóhely. A K. K. Kassza szervezőinek s tagjainak nyári üdülését is szolgálni óhajtja s ezért 800 négyszögöl nagy telket vásárolt a Balaton legközelebb fekvő magaslati üdülőhelyén: *Balatonakarattyán*. Ha Isten segítségével ház is kerül a telekre, eredményesen fogja szolgálni a nőtlen és családos tagok, szervezők nyaralását, szervezők részére kiképző tanfolyamok tartását stb.

Szentmiséink élő és elhunyt tagjainkért. A K. K. Kassza központi kápolnájában minden hónap utolsó esütörtökén az élő tagokért, utolsó péntekjén a meghalt tagokért szentmisét szolgáltatunk. Kérjük tagjainkat, hogy magukat és meghaltjaikat foglalják a szentmisébe.

A jó halál kegyelméért. A boldog halál védőszentje s segítője szent József, ki az Ur Jézus és a Boldogságos Szűz karjai között fejezte be életét. A K. Kassza központi kápolnájának szent József-oltáránál művészi gyertyaállványt állítottatott fel, hol budapesti és vidéki tagjai a jó halál kegyelméért gyertyát égetnek, illetve égettetnek.

Budapestre utazó tagjaink. A K. Kassza központi székházában (VII., Rottenbiller-utca 20—22, Telefon: 30-0-92) a Budapestre utazó szervezők és tagok, főt. urak és civil urak kedvezményes szállást kapnak. Az állandó elfoglaltság miatt a levelezőlapon történő előzetes bejelentés szükséges. A ház kápolnájában lehet szentmisét szolgálni és hallgatni.

Tanácsadás. A K. Kassza szervezőinek és tagjainak a Központ mindenkor szívesen siet támogatásul mindenféle bankügyben, pénzügyekben s biztosítási ügyekben felvilágosítással, tanáccsal. A levelekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Kiadja: az Orsz. Közp. Kath. Legényegylet. Felelős szerkesztő és kiadó: **Pintér József.**